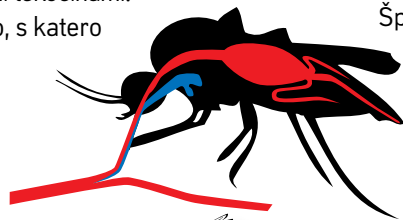

HRANJENJE ODRASLIH KOMARJEV

- Samci in samice se prehranjujejo s cvetnim nektarjem, sadnimi sokovi in raznimi oslajenimi tekočinami.
- Samice se dodatno hranijo s krvjo, s katero pridobijo beljakovine, potrebne za tvorbo in razvoj jajčec.
- Hranjenje s krvjo človeka poteka večinoma podnevi v jutranjem in pozno popoldanskem času.

TIGRASTI KOMAR LAHKO PRENAŠA BOLEZEN VROČICO CHIKUNGUNYA

Preko komarjevih pikov se lahko z okuženega na neokuženega človeka prenaša bolezen vročica Chikungunya.

SVET

Vročica Chikungunya je prvič izbruhnila v Vzhodni Afriki, kjer se je pojavila nova genska različica virusa vročice Chikungunya. Danes je vročica Chikungunya stalno prisotna v nekaterih predelih Afrike, SV Azije (Filipini, Malezija, Kambodža) in na Indijskem polotoku (Indija, Pakistan).

EVROPA

Od leta 2005 številne evropske države (Francija, Nemčija, Velika Britanija, Belgija, Češka, Norveška, Italija, Švica, Španija, Slovenija ...) poročajo o chikungunyi pri potnikih, ki so potovali v predele, kjer je prisotna bolezen.

Poleti 2007 je prvič prišlo do prenosa in izbruha boleznii v Evropi. V juliju in avgustu 2007 je v Italiji v regiji Emilia-Romagna (predvsem kraja Castiglione di Ravenna in Castiglione di Cervia) s klinično sliko obolelo 334 ljudi, ki niso potovali izven meja Evrope. Pri 204 obolelih so okužbo laboratorijsko potrdili (PCR in/ali prisotnost specifičnih protiteles). V laboratorijskih preiskavah so potrdili tudi prisotnost virusa Chikungunya v lokalnih komarjih vrste *Aedes albopictus*, ki so bili najverjetneje prenašalci virusa v tem primeru izbruha boleznii.

Izvor izbruha je bil najverjetneje bolnik, ki je konec junija 2007 dva dni po prihodu iz Indije domov v Castiglione di Cervia zbolel za vročico Chikungunya. Bolezen se je širila v okolici, kjer so bili prisotni tigrasti komarji, ki so prenašali virus z okuženih na zdrave osebe.

TVEGANJE ZA IZBRUH IN PRENOS VIRUSA CHIKUNGUNYE V SLOVENIJI

Tveganje za prenos boleznii v določenem kraju se poveča, če so v okolju prisotni posamezniki, ki so okuženi z virusom Chikungunya, in če so prisotni tigrasti komarji, ki prenašajo virus z okuženega človeka na neokuženega je možen preko pika komarja, ki je lahko prenašalec virusa.

Obstaja tudi možnost prenosa virusov s transfuzijo krvi okuženega krvodajalca ter ob obravnavi krvnih vzorcev v laboratoriju. Ličinke komarjev se lahko prenašajo predvsem v toplih poletnih mesecih z različnimi predmeti, ki vsebujejo (ali so vsebovali) stoječo vodo.

V Sloveniji je prisotnost tigrastega komarja, ki lahko prenaša virus vročice Chikungunya z okuženega človeka na neokuženega, potrjena predvsem v novogoriški in koprski regiji.

Možnost uspešnega prenosa virusa z obolele na zdravo osebo je odvisna od odpornosti specifične osebe na bolezen, letnega časa, deleža oseb, ki so že okužene in so zbolele, in deleža oseb, ki so okužene in ne kažejo znakov boleznii, ter sposobnosti zdravstvene službe za prepoznavanje obolenja.

BOJ PROTI TIGRASTEMU KOMARJU

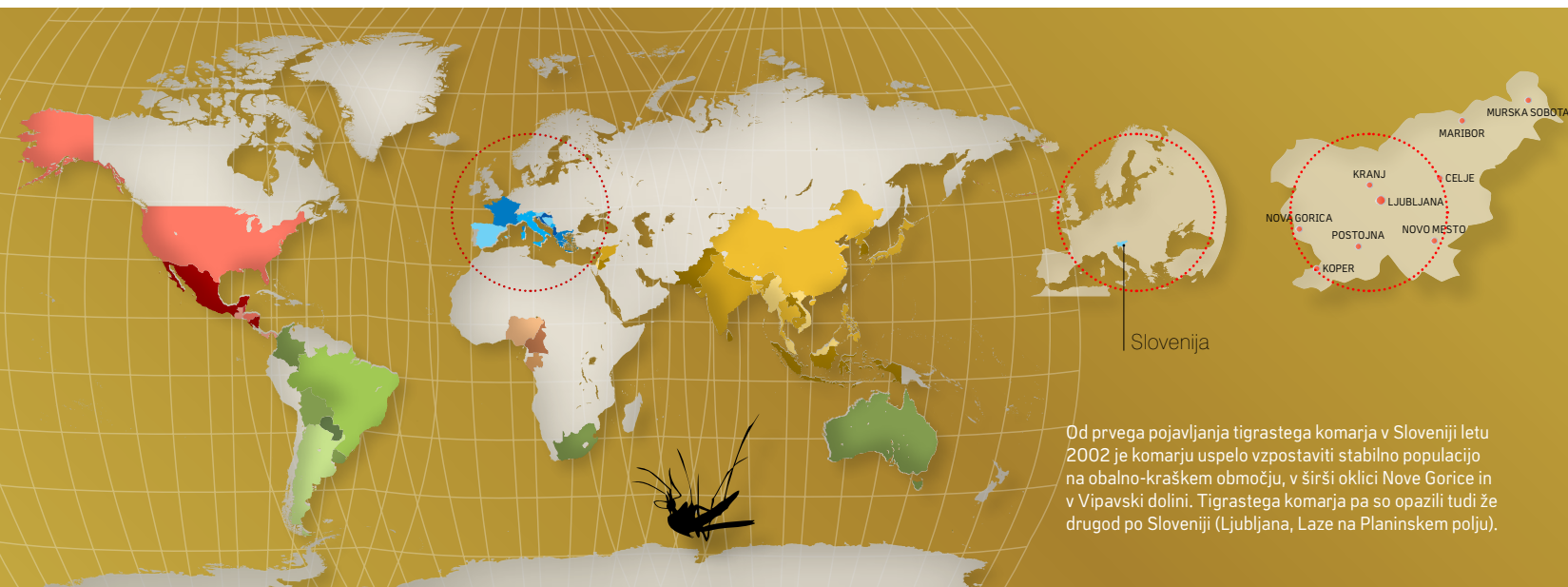
Pred piki tigrastega komarja se zavarujemo tako, da:

- med gibanjem na prostem nosimo svetlejša oblačila z dolgimi rokavi in hlačnicami;
- uporabimo mreže proti komarjem, ki jim preprečijo vstop v notranjost hiš;
- na izpostavljeno kožo naneseemo repelente (sredstva za zaščito proti komarjem), ki vsebujejo najmanj 30 % DEET (N,N-dietil-m-toluamid).

OTROCI, MLAJŠI OD 12 LET, IN NOSEČNICE NAJ SE PRED UPORABO REPELENTOV POSVETUJEJO Z ZDRAVNIKOM.

V Afriki so primere vročice Chikungunya opazovali že med leti 1957 in 1974, in sicer v Transvaalu (Južnoafriška Republika), Ugandi, Kongu, Nigeriji, Gani, Južni Rodeziji (zdaj Zimbabveju). Serološke študije so pokazale prisotnost virusa tudi v Senegalu, Burkini Faso, Centralni Afriški Republiki, Kamerunu in Gvineji-Bisau. V kasnejših letih so o boleznii poročali iz Azije (predvsem Filipinov, Malezije, Kambodže, južne Indije in Pakistana). V letih 2005-2006 je prišlo do večjega izbruha boleznii na otokih Indijskega oceana – obolenje se je pojavilo na Komorskih otokih in nato razširilo na Mauricius, Mayotte, Réunion, Sejšele in Madagaskar. Tako so le iz Réunion poročali o 266 000 primerih boleznii, od tega je 254 bolnikov umrlo. Smrtni izid je bil pogostejši pri starejših bolnikih s kroničnimi boleznimi. O hitrem širjenju boleznii še vedno poročajo iz Indije (predvsem v provincah Andhra Pradesh, Maharashtra, Karnataka, Tamil Nadu, Madhya Pradesh, Gujarat, Andamanski in Nicobarski otoki, Delhi, Kerala), Sri Lanke, Maldivov, Malezije in Indonezije. V letu 2007 so o daleč največ primerih poročali iz Indije, zabeležen pa je bil tudi izbruh v Gabonu v začetku leta 2007, o nekaj primerih pa so poročali tudi iz Indonezije in Madagaskarja.

Od prvega pojavljanja tigrastega komarja v Sloveniji letu 2002 je komarju uspelo vzpostaviti stabilno populacijo na obalno-kraškem območju, v širši oklici Nove Gorice in v Vipavski dolini. Tigrastega komarja pa so opazili tudi že drugod po Sloveniji (Ljubljana, Laze na Planinskem polju).

LIČINKE TIGRASTEGA KOMARJA

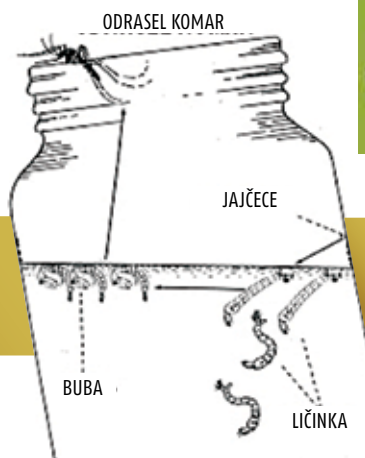
Ličinke živijo v raznih posodah oziroma predmetih, ki lahko zadržijo minimalno količino vode, kot so:

avtomobilske pnevmatike ✓ plastična vedra in sodi ✓ vaze ✓ zalivalke za rože ✓ podstavki cvetličnih lončkov in

korit ✓ pločevinke ✓ posode za napajanje živali ✓ kopeli za ptice ✓ kadi ✓ bazenčki ✓ lužice v plastičnih ponjavah (npr. v silosu) ✓ kanalizacijski jaški ✓ žlebovi streh ✓ razni zapuščeni predmeti (plastenke, kozarci, sveče).

Za komarje so značilne štiri stopnje v razvoju (jajčece, ličinka, buba in odrasli osebki). Razvoj tigrastega komarja od jajčeca do odraslega osebka traja spomladi od 15 do 20 dni, poleti pa se ta čas skrajša na šest do osem dni.

Slikovni prikaz razvoja tigrastega komarja v njemu prijaznem življenjskem okolju.

ZATIRANJE TIGRASTEGA KOMARJA

Najučinkovitejši način zatiranja te tujerodne vrste je odstranitev življenjskih okolij komarja, v katerih se razmnožuje (kozarci, gume itd.).

Zatiranja s kemičnimi sredstvi se v Sloveniji ne poslužujemo zaradi morebitnega razvoja odpornosti komarja na uporabljen insekticid ter zaradi negativnega vpliva kemičnih preparatov na ostale živalske vrste.

Več o tigrastem komarju si lahko preberete na spletni strani <http://www.zzv-kp.si/strokovni-nasveti-in-priporocila/komarji/>

Kako zmanjšati število tigrastih komarjev v našem okolju?

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO KOPER

Vojkovo nabrežje 4/a | 6000 Koper/Capodistria
tel. +386 5 66 30 800 | fax +386 5 66 30 808
e-pošta info.zzvkp@zzv-kp.si | www.zzv-kp.si

Uporaba in objava je dovoljena samo z navedbo vira. Razmnoževanje in distribucija brez vednosti izdajatelja ni dovoljena.
Izdajatelj: Zavod za zdravstveno varstvo Koper | Leto izdaje: 2012 - PONATIS | Besedilo: Kalja Kalan, Milan Kriek, Boris Kopolovič | Koordinator projekta: Lijana Petruša | Fotografije: Arhiv ZZV KP, James Galhany - CDC, Istockphoto, Fotolia, Veena Kalan | Ilustracije: Zmago Puhar, Martina Jelušič | AD: Slavica V. Okorn | D: SkupinaOpusDesign® | Lektoriranje: Martina Jelušič

KAJ BI VSAK MORAL VEDETI O TIGRASTEM KOMARJU

OSNOVNE INFORMACIJE

Tigrasti komar *Aedes albopictus* je primarno tropska in subtropska vrsta komarjev, ki se je v samo tridesetih letih razširila po vsem svetu. V Evropi je bil prvič opažen leta 1979 v Albaniji, v Sloveniji pa naj bi se prvič pojavil leta 2002.

Tigrasti komarji so črno-belo progasti in jih zato ni težko prepoznati.

Hitro širjenje tigrastega komarja je posledica človekovega delovanja in poteka na tri načine:

- prenos jajčec s transportom rabljenih pnevmatik;
- prenos odraslih osebkov z avtomobili;
- prenos ličink in bub v vodi, v kateri se transportira okrasne rastline, ali v delih okrasnih rastlin, v katerih se lahko nabira voda.

Izvorno tropski vrsti tigrastega komarja sta naselitev v zmerno toplim klimatskem pasu omogočila sposobnost naselitve v raznih umetnih življenjskih okoljih, kot so rabljene pnevmatike in podstavki cvetličnih lončkov, ter razvoj jajčec, odpornih na izsuševanje in nizke temperature.

Jajčeca lahko preživijo zimo, iz njih pa se spomladi ob ugodnih temperaturah in deževju spet razvijejo odrasli osebki.

Zavod za zdravstveno varstvo Koper
Istituto per la tutela sanitaria di Capodistria

Vsaob je svojega zdravja kosar

UNIVERSITA NA PRIMORSKEM

MESTNA OBČINA
NOVA GORICA